

hudobný život

ROČNÍK LIII

11

2021

2,50 €

hudobné centrum
MUSIC CENTRE SLOVAKIA

Bratislavské hudobné slávnosti 2021 / Medzinárodný organový festival I. Sokola /
Beethoven: Appassionata / TOČR Bratislava / hudobná dielňa, recenzie, poviedka...

Edita Veľká

HEAR s.r.o.

InMusic

Tatranská galéria Poprad

Liptovská galéria Petra Michala Bohúňa
v Liptovskom Mikuláši

Galéria Ľ. Fullu v Ružomberku
pripravujú:

Program:

I Am Sitting in a Room – Alvin Lucier

Entr'acte – Reného Claira

Cinéma – Erika Satieho

Old Boys Anthology – Juraj Beneš

DIFFERENT

Účinkujúci:

Fero Király, Eva Vozárová

Ivan Šiller, Tomáš Boroš

Ensemble Ricercata

Viac čoskoro na FB InMusic a **www.inmusic.sk**

Hlavný
organizátor:

Spoluorganizátori:

Mediálny
partner

Projekt z verejných
zdrojov podporil
Fond na podporu umenia

HEAR

INMUSIC

Tatranská galéria
Poprad

LIPMB

Galéria
Ľudovíta Fullu
v Ružomberku

hudobný život

u. fond
na podporu
umenia

Natukala som som si vo Wikipédii výraz *standing ovation*... Je to prejav inak sediaceho publika, ktoré chce vzdať hold výnimočnému výkonu. Vraj sa však vo svete – najmä teda v politických kruhoch – pozoruje jeho devalvácia, pretože publikum automaticky víta svojich favoritov potleskom v stoji už pri ich príchode na konferencie či politické mítingy.

Tak ďaleko ešte v slovenských koncertných sálach a operných domoch nie sme, ulavilo sa mi. Lenže ktovie dokedy, spomenula som si pri myšlienke na nedávno absolvované jesenné hudobné podujatia v hlavnom meste. Publikum šalelo prakticky stále a v stoji. Sme vďační, lebo sa nám dlhšie nedostávalo. Cez deň riešime bazálne veci a opäť ide o život. Večer konečne živá hudba, príležitosť pookriať, zabudnúť... Rozumiem. Mnohí sme citliví, slza na krajíčku pri každom srdcervúcejšom vibráte, sama to zažívam... Len premýšľajme, aké ťažké bude vyjsť z toho so ctou, keď pomíne toto pandemické scitlivenie, keď budeme schopní lepšie ostríť a ochotní prísnejšie počúvať. Dúfam, že ten čas príde. Keď nám nebude stačiť, len že sa veci dejú, keď sa vrátia (alebo konečne objavia?) aj kritériá. Keď budeme prahnúť po výnimočnosti... Aby sa nezačal (či zastavil?) šíriť iný vírus v tejto krajine. Ten rozsievateľ spokojnosti s vlastnou priemernosťou. O jeho virulencii dobre vieme, už len si konečne pripustiť aj dlhodobé fatálne následky.

A zabudnime už na tie chutné analgetizujúce klišé o malej krajine. Nie, v umení, v športe už nie sú malé krajiny, sú len malé pomery. Je najvyšší čas, lebo väčšina z tých, čo to chápali, odchádza. Najnovšie ich zoznam-memento rozšírili aj dve veľké ženy: Edita Gruberová a Jela Krčméry-Vrteľová. Česť ich pamiatke, nech sú nielen krásnou a večnou spomienkou, ale najmä toľko potrebnou inšpiráciou...

Andrea Serečinová

Edita Gruberová
(23. 12. 1946 – 18. 10. 2021)

Jela Krčméry-Vrteľová
(7. 1. 1924 – 4. 11. 2021)

Koncerty

- 2 **Bratislavské hudobné slávnosti** M. Puškášová – K. Guničová – M. Mojžišová – S. Tichý – R. Kolář
- 10 **Najstarší organový festival na Slovensku...** S. Fecsková
- 11 **Štátna filharmónia Košice s novým šéfdirigentom** K. Burgrová
- 12 **Nádejný štart filharmonické sezóny** A. Serečinová
- Albrechtina: Neznáma hudba** M. Bázlika R. Kolář

Spravodajstvo

- 13 **Medzinárodná husľová súťaž na VŠMU** M. Kolena

Z organového kokpitu

- 13 **Nočné prechádzky po „L'Île de la Cité“** M. Melcová

Zahraničie

- 14 **Lípa Musica...** K. Koreňová
- Lazebník sevillský** M. Jůzová
- 15 **Retinskij – Mahler – Currentzis** P. Zagar
- 16 **Zahajovací koncerty sezony...** M. Jůzová

Hudobné divadlo

- 18 **Veľká inscenácia na malej scéne** M. Mojžišová
- 19 **Spojenie zdanlivo nespojiteľného** L. Nagyová
- 20 **Non regno, non vivo...** R. Bayer

Hudobné lokality

- 22 **Rozhovor: Dom Albrechtovcov** A. Serečinová
- 24 **Dom umenia Piešťany** Ľ. Fordinálková

Analýza

- 26 **L. van Beethoven: Sonáta č. 23 „Appassionata“** S. Mauser

Jazz

- 28 **Hudobná dielňa V. Nikulina: Blue Monk**
- 29 **7. ročník Golden Age Festivalu** T. Galata
- 30 **Priekopníci jazzového kontrabasu: B. Haggart a M. Hinton** P. Kušík

Z dejín slovenskej populárnej hudby

- 33 **Tanečný orchester Československého rozhlasu v Bratislave** M. Jurčo

Recenzie

Poviedka

- 40 **Hommage à D. B. / 2021** V. Rozenbergová

Mesačník **Hudobný život**/november 2021 vychádza v **Hudobnom centre**, Michalská 10, 815 36 Bratislava, IČO 00 164 836
Zapísané v zozname periodické tlačie MK SR pod ev. číslom EV 3605/09
Redakcia: Šéfredaktorka: Andrea Serečinová (kontakt: andrea.serecinova@hc.sk, +421 220470420, 0905 643926), redaktori: Robert Kolář (robert.kolar@hc.sk), Jana Dekánková (jana.dekankova@hc.sk).
Externá redakčná spolupráca: Robert Bayer (robert.bayer@hc.sk)
Jazykové redaktorky: Zuzana Studená, Eva Planková
Výtvarná spolupráca: Róbert Szegény

Distribúcia a marketing: Patrik Sabo (tel: +421 220470460, fax: +421 220470421, distribucia@hc.sk) • **Adresa redakcie:** Michalská 10, 815 36 Bratislava 1, www.hc.sk/hudobny-zivot/ • **Grafický návrh:** Róbert Szegény, Peter Beňo • **Tlač:** ULTRA PRINT, s.r.o., Bratislava • **Rozširuje:** Slovenská pošta, a.s., Mediaprint-Kapa a súkromní distributéri • **Objednávky na predplatné** prijíma každá pošta a doručovateľ Slovenskej pošty, alebo e-mail: predplatne@slposta.sk • **Objednávky do zahraničia** vybavuje Slovenská pošta, a.s., Stredisko predplatného tlače, Uzbecká 4, P.O.BOX 164, 820 14 Bratislava 214, e-mail: zahranicna.tlac@slposta.sk • Objednávky na predplatné prijíma aj redakcia časopisu. Používanie novinových zásielok povolené RPPBA Pošta 12, dňa 23. 9. 1993, č. 102/03. • **Indexové číslo** 49215. ISSN 13 35-41 40 (tlačené vydanie), ISSN 2729-7586 (online, pdf verzia). • **Obálka:** Edita Gruberová zatiaľ opoušťa po svojom poslednom predstavení v Mníchovskej opere v marci 2019 (foto: © W. Hösl) • Názory a postoje vyjadrené v uverejnených textoch nie sú stanoviskom redakcie. Redakcia si vyhradzuje právo redakčne upravovať a krátiť objednané i neobjednané rukopisy. Texty akceptujeme len v elektronickej podobe. • Vyhľadávať v dátach uverejnených v tomto čísle môžete na adrese www.siac.sk

Giuseppe Verdi: *Messa da Requiem* (foto: A. Trizuljak)

Bratislavské hudobné slávnosti 2021

Najväčší bratislavský sviatok klasickej hudby sa po minuloročnom vynútenom zoštíhlení opäť vrátil k svojim obvyklým rozmerom. Z plánovaných dvoch desiatok koncertov musel byť zrušený len jediný; ostatné prebehli v režime OTP alebo boli len pre plne zaočkovaných, no uskutočnili sa a popri elite domáceho interpretačného umenia sa na nich zaskveli aj sólisti či dirigenti nielen z okolitých krajín. Napriek situácii si na bratislavské pódia našli cestu tiež dva zahraničné symfonické orchestre a dva komorné súbory. Prinášame mozaiku pohľadov šiestich recenzentov.

Hetrik Slovenskej filharmónie

Na tohoročných bratislavských hudobných slávnostiach vystúpila plejáda vynikajúcich orchestrov. **Slovenská filharmónia** sa medzi nimi nestratila. Na jej koncertoch som sa chvíľami cítila ako športový fanúšik, ktorý fandí svojmu tímu... Filharmonici hrali celkovo štyrikrát: 24. 9., 29. 9., 5. 10. a 10. 10. Na troch koncertoch som bola a všetky ma oslnili. Písať budem o dvoch z nich, úvodnom a záverečnom.

Aby som však zdôvodnila hetrik, nedá mi pri tejto príležitosti stručne nespomenúť aj spektakulárnu dirigentskú kreáciu bývalého šéfdirigenta SF, **Emmanuela Villaumea**, na verdiovskom večere 29. 9. Uctievané dielo *Messa da Requiem* publikum vrelo prijme aj v štandardnej interpretačnej verzii. Ale na BHS 2021 Bratislavčania prežili unikátne duchovné divadlo... Celý interpretačný aparát, filharmonický zbor a orchester, ako aj kvarte-

trubkárov na balkóne aj orchestra. Na pódium dirigoval mág. Takýto dramatický výkon by pred pár storočiami (berte s rezervou, prosím) mohol „ohroziť“ dirigentovu osobnú slobodu. Preukázal toľko svetskej a zároveň duchovnej slobody, že to bolo pamätné. Koncert pre obe covidu... Publikum vycítilo toto fluidum; potlesk a ovácie bývalému šéfovi orchestra mali od filharmonického publika špeciálnu hrejivosť.

to spevákov vynikajúcich kvalít, **Dinara Alieva**, **Olesya Petrova**, **Stefan Pop** a **Dmitry Belosselskiy** (zastúpené boli Rusko, Rumunsko a Azerbajdžan), vytvorili s francúzskym dirigentom nezabudnuteľnú podobu Verdiho „duchovnej opery“. Spolupráca zboru, orchestra a dirigenta nadviazala na početné špičkové výkony z pódiovej minulosti bývalého šéfdirigenta SF. Villaume má veľké skúsenosti aj so zákonitostami operného žánru. Jeho moderné poňatie vokálno-inštrumentálnej omšovej partitúry Verdiho *Requiem* pridalo mužný dirigentský akcent. Strhol všetkých účinkujúcich k pamätnému výkonu. Najmä v dramatických častiach a vo vrcholných dynamických oblúkoch sa Villaume javil ako veľavravný posol temer hraničných emócií spojených so smrťou, zúfalstvom, pokorou, vierou. Trúfam si napísať, že jeho bratislavská dirigentská kreácia sa odohrávala s prehľadom, dynamické výboje zazneli v súlade s partitúrou. Dirigent pôsobil ako vodca sólistov, zboru,

trubkárov na balkóne aj orchestra. Na pódium dirigoval mág. Takýto dramatický výkon by pred pár storočiami (berte s rezervou, prosím) mohol „ohroziť“ dirigentovu osobnú slobodu. Preukázal toľko svetskej a zároveň duchovnej slobody, že to bolo pamätné. Koncert pre obe covidu... Publikum vycítilo toto fluidum; potlesk a ovácie bývalému šéfovi orchestra mali od filharmonického publika špeciálnu hrejivosť.

Jesenné svätenie jari

A teraz úvodný víťazný filharmonický gól **24. 9.**: Slovenská filharmónia, dirigent **Pinchas Steinberg**, klavirista **Javier Perianes**. Program prepoil slovenskú, francúzsku a ruskú hudobnú etnicitu. Festival sa začal dielom Jána Cikkera, *Symfoniétou op. 16 č. 1*, dielom z r. 1938, rozprávko-mentovanou klavírnou *Sonatínou op. 12*, v ktorej cítiť raný slovacký cikkerovský kód. Vždy som nadšená, keď skladbu slovenského skladateľa inovatívne prečíta, naštuduje a s akýmkoľvek našim orchestrom uvedie zahraničný dirigent. Spomínam si, že tí dirigenti, ktorí slovenskú hudbu uvádzajú výnimočne na tunajšom festivale, v nej vždy nájdú akýsi iný periméter. Skladba, o ktorej si myslíme, že ju dobre poznáme, sa zrazu zaskvie v neznámych farbách, lebo orchester vynáša skryté protihlasy, aj inštrumentácia má akési nové dimenzie... Podobne som vnímala aj Cikkerovo rané orchestrálne dielo s festivalovým opa-